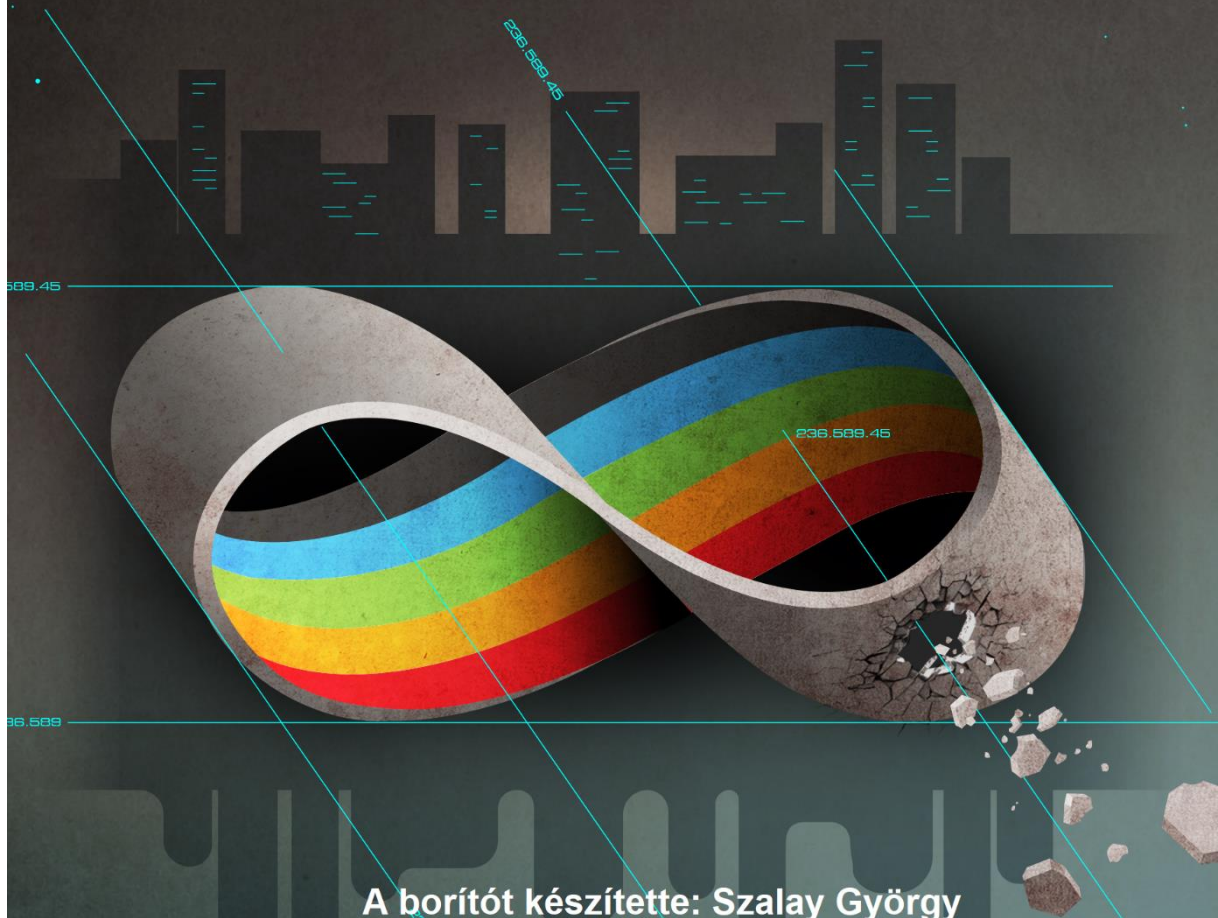

Wersényi György

HOLNAPRÓL MÁRA

A borítót készítette: Szalay György
rehance.net/GyorgySzalay

Helma Kiadó 2022

Holnapról mára

Írta: Wersényi György

A könyvet kiadja a HELMA Kiadó.

Cím: 8630 Balatonboglár Szabadság u. 75.

Telefon: +36(30)499-34-77

E-mail cím: info@alkosoft.hu

Webcím: www.helma.hu

A kiadásért felel a HELMA Kiadó ügyvezetője Dvariecki Bálint

Kiadás dátuma 2022.

ISBN: 978-615-6424-28-0

Copyright © (Wersényi György) (2022.04.02)

Minden jog fenntartva. A könyv bármely részletének közléséhez a kiadó előzetes hozzájárulása szükséges.

Tartalomjegyzék

Az ébredés

Minőségi polgárok

Részvétem

Találkozunk a múltban

Maradj!

Az ébredés

A férfi kinyitotta a szemét. Bántotta a fény, holott az egyáltalán nem volt erős a szobában. Kékeszöld derengés áradt a fénycsővekből a plafonon, és nagyon halk zúgás emlékeztetett a működésre. Behunyta a szemét és próbált lélegezni, de a mély levegővétel szúrós csipésként nyílt az oldalába. Halk sóhaj hagyta el száját, és érezte, hogy ki van száradva. Szomjas volt és mérhetetlenül fáradt.

Ismét kinyitotta szemét, és már hunyorognia se kellett. Nem tudta, hol van. Elég kísérteties hely, elsősre egy fagyasztókamra jutott eszébe hullákkal, de aztán megpróbálta elhessegetni ezt a gondolatot. Rosszat álmodtam – gondolta. Már mindenkivel előfordult, hogy a hirtelen felébredés, a csend és a fények összjátéka során másodpercekig hatása alatt marad az álomnak, és nem tudja eldönteni, hogy melyik világban is tartózkodik. Ilyenkor már-már pánikrohamszerű élményeknek van kitéve az ember, hiszen az álmoképek összemosódnak az ismert valósággal, amitől nagyon is hihetőnek tud tűnni a dolog. Most sincs ez másképp, fel kell kelni, kimenni a vécére, inni egy pohár vizet, ami visszaállítja a valóságképet. Aztán jöhet az alvás.

Körülnézett, hogy hol van. Nem tűnt ismerősnek a hely, és ettől nyugtalan lett. Már nem hullaház hűtőkamrájára gondolt, sokkal inkább tűnt kórháznak. A mennyezeti neonokat láthatólag direkt csavarták takarékos üzemmódra, és a kékeszöld árnyalat is szokatlan volt. A szobában több ágy is lehetett, egyiknek látta is a sarkát, mintha feküdne benne valaki. Mellette lehúzott redőnyű ablak, a másik oldalon pedig elfüggönyözött ágy. A jobbán orvosi műszerekre emlékeztető berendezések. Felismerte az EKG görbéit, noha a műszer nem adott ki hangot magából. Nyilván nem akarták, hogy mindenki gépezete egyszerre rendezzen csipogás-hangversenyt.

Rendben, tehát kórház, ezek szerint nem álom, és valószínűleg balesetet szenvedett. Nem emlékezett rá, de igazából sok más egyébire sem. A nevét tudta, a születési dátumát és helyét is, sőt még gyerekkori kutyájának a nevét is. Akkor nagy baj nem lehet, nem fog amnéziában szenvedni. Hideg futkosott a hátán, amikor arra gondolt, hány film és könyv kezdődött úgy, hogy valaki amnéziában ébred és az egész cselekményben a nevét meg a múltját keresi. Vagy gyilkosok üldözik. Beleborzongott a gondolatba. Tehát amnézia kilőve...bár, arra nem emlékezett hol dolgozott vagy mi a foglalkozása. Hát, azért semmi nem lehet tökéletes. Próbált vicces nyugalmat erőltetni magára. Akkor pedig ez nem lehet más, mint a kerületi kórház, annak is az intenzív osztálya. Látott már ilyet képen, ott is kékes derengés és a halál lehelete töltötte be a termeket. Valami nagy gáz lehetett, ha az intenzíven kötött ki.

Fel akart kelni, de meg se tudott mozdulni. Görcsbe rándult a gyomra, hogy esetleg megbénult. Sőt, talán amputálták is valamilyen végtagját egy szörnyű ütközés után... végignézett magán, de a takaró gondosan be volt gyűrve a lepedő alá. A testének vonulatát azért látta, és bár mintha lefogyott volna kissé, a lábfejét és a térdét is ki tudta venni. Lábak tehát meg vannak, bár nem igazán érzete őket, így a nyomorék verziót nem zárhatta ki. Kézfejei alatt apró ujjakat látott, mintha egy kesztyűbe lenne dugva mindkét keze. Ekkor vette észre, hogy a lába sem az ágyon van, hanem mint valami kengyelbe fűzve, pedálokhoz rögzítve. Mint egy hanyatt esett biciklista. Az ujjait a kezén tudta kissé mozgatni, de a lábából nem sokat érzett. Ahogy leszíjazott kézfejevel próbált fogást és szabadulást találni, egy gombot talált. Vonakodva bár, de megnyomta, bízva abban, hogy valami riasztószerűség, amivel a nővért lehet hívni.

Ehelyett egy gépezet kapcsolt be: lábai és kezei mozgásba lendültek. Először döbbenet nézte, mi történik, majd megnyugodott. Tornáztatógép. Még sose látott ilyet, de hamar rájött a céljára. Azért van tehát leszíjazva, hogy a gép mozgathassa végtagjait, így előzve meg az elsorvadást. Lábai körkörösén majd pedálozva is mozogtak, mintha tényleg biciklizne. Közben kezei mellúszó mozdulatokat tettek, amitől még a nevetés is rájött. Megnyomta a gombot, amitől a halk zümmögés és vele együtt a mozgás

is megszűnt. Az jó jel, hogy ezzel is törődnek itt a kórházban, az azonban nem, hogy erre szüksége volt. Nyugtalanító gondolat lett rajta úrrá, hiszen az intenzíven is szokott azért mozgás lenni, sőt állandó megfigyelés. A kamerát a plafonon már korábban észrevette, de nem tulajdonított neki jelentőséget. Most annál inkább. Ha jobban körülnézett, a szoba nem is intenzív, hanem valami elfekvő helyiség lehet. Aggodalma nőtt, és befészkelte magát a gondolat, hogy kómában volt. Ez a verzió mindent megmagyaráz: az emlékezetfoszlányokat, a tornagépet, a csendet és az álló időt. Vajon így van-e? És ha igen, meddig volt kómában? Egyáltalán mi történt és hogyan került ide? Érezte a szívverése gyorsulását, és ha az EKG monitorra pillantott látta is a pulzusszám-mérő hirtelen emelkedését. Nyugi – mondta magában. Jól vagyok. Kissé szúr, ha levegőt veszek, biztos van pár törött bordám. Meg aztán, ha béna lennék, aligha tornáztatnának, így minden rendbe fog jönni. Jöhetne már egy orvos vagy nővér. Valaki. Bezzeg ha ők ébrednének így... ismét kezdte felidegesíteni magát, amitől a pulzusszám-mérő vad csipogni kezdett. Odakapta a fejét és látta, hogy egy piros fény villog rajta. Másodpercek múlva egy képernyő, amit idáig kikapcsolt műszernek nézett, bekapcsolt. Egy nővér képe jelent meg rajta és monoton hangon megszólalt.

- Jó napot, isten hozta a való világban! – fuvolázta a hang. Ez egy automatikus üzenet, melyet a pulzusszám-mérő aktivitása váltott ki. Amennyiben tudatánál van, hamarosan foglalkoznak Önnel. A legutóbbi riasztás eredménye negatív.

Ezzel kialudt a képernyő. A férfi döbbenten meredt rá. A legutóbbi riasztás eredménye negatív. Azaz, máskor is volt már heves szívdobogása, de úgy látszik, akkor a bekapcsolt automatika és a beérkező segítség nem talált semmit. Akkor a kóma-verzió bizonyosnak látszik, de hát mikor volt az utolsó riasztás? Tegnap? Múlt héten? Vagy még régebben? Kezdett eluralkodni rajta a pánik, de a levegő kapkodása tovább erősítette a szúrást az oldalában. Megpróbált nyugodtan feküdni, és megvárni az orvosokat. Nehogy visszazuhanjon a kómába, agya aktivitását az emlékek kutatásával próbálta felélnéskíteni. Nem volt nős, és gyereke sincs. A legjobb barátjával éltek egy lakásban. Van egy dögös új sportkocsija, sőt egy hajója is. Lehet, hogy gazdag vagyok? – vigyorodott el. Sportkocsi...

De homályos részek is voltak. Mi a foglalkozása és mivel tölti a napjait? Melyik városban is lakik, melyik utcában, mi a telefonszáma? Ekkor kinyílt az ajtó.

Nem látta ki lép be, de két ember lépéseit hallotta. A látóterébe érkeztek és megálltak az ágy lábánál. Az egyik férfi volt, idősebb, ötven körüli és furcsa szemüveget viselt. A nő mellette fiatalabb volt, szúrós tekintetű és vizsgálóan nézték mindketten.

- Hogy van? – szólalt meg az idősebb férfi. - Az én nevem Ted, a hölgy pedig Lydia. Én vagyok az ügyeletes orvos, ő pedig az ügyeletes pszichológus.

A férfi az ágyban szólásra nyitotta a száját, de száradt ajkaival és erőtlen hangjával csak suttogásra és rekedtes beszédre telt.

- Hol vagytok?

A férfi és a nő összenézett.

- A St.Mary Rehabilitációs Központban. Emlékszik arra, mi történt magával?

- Nem. – felelte. - Igazából ezt a St.Mary Központot sem ismerem. De feltételezem baleset miatt kómába kerültem, és most ébredek.

A férfi elégedetten bólintott, de a nő rezzentelenül vizsgálgatta átható tekintetével.

- Nem rossz – nyugtázta a Ted nevű férfi. - Ennél azért bonyolultabb a helyzet, ezért is van velem Lydia. Mindig velünk van egy pszichológus, arra az esetre, ha, khm, nem tudnák megfelelően kezelni az ébredés utáni fázist.

A férfi összehúzta a szemét és gyanakvóan nézett rájuk.

- Aggódnom kéne valami miatt? Meddig voltam kómában? Mi történt egyáltalán?

Doktor Ted az ágy szélére támaszkodott.

- Valóban volt balesete, még hozzá hegymászás közben.

Ez az információ meglepte a férfit, nem emlékezett rá, hogy valaha is hegyet mászott volna.

- Megcsúszott és zuhant pár métert, beverte a fejét, és ettől, pontosabban a vérrögtől, esett kómába. A vérrögöt eltávolították, de nem ébredt fel. Ekkor megnézték a végrendeletét.

A férfi hitetlenkedve nézett rájuk. A végrendeletére sem emlékezett. Miért kéne neki fiatalon végrendelet?

- Igen...? - kérdezett bizonytalanul.

- A végrendelete szerint, – folytatta kis szünet után az orvos – ha olyan betegségben szenved, ami nem gyógyítható, vagy kerül öntudatlan állapotba, akkor önt át kell szállítani az NHK-ba.

- NHK?

- Nemzetközi Hibernációs Központ, az Egyesült Államokban. Ön, és más gazdag emberek sok pénzt fizetnek azért, hogy gyógyíthatatlan betegségükkel együtt lefagyasszák magukat, és később, ha azok gyógyíthatók, ismét visszatérjenek.

A férfi ismét megdöbbsent.

- De hát nem szenvedek ilyesmiben, csak kómába estem!

- Téved – szólalt meg a doktor, és Lydiára sandított. - Áttétes rákkal diagnosztizáltak, amely a tüdőből indult és lefelé terjedt. Ön tudta ezt, ezért ment el az NHK-hoz már korábban.

A férfi arcából kiszaladt a vér. Ez csúcs. Arra emlékszik, hogy mi volt a kutyája neve, de az az „apróság”, hogy halálos beteg, az kimaradt.

- És akkor a kóma miatt nem került sor a fagyasztásra? Ez most bekövetkezik? – kérdezte aggódva és látta, hogy a pszichológusnő megmozdul, mint aki startra készen vár a bevetésre.

A doktor megint rápillantott és csak annyit közölt mereven:

- A kómából felébredt egy hét után. Most a fagyasztásból kelt fel.

A férfi levegő után kapkodott. Lydia most szólal meg először.

- Tudjuk, milyen sokkoló ez önnek, a többi betegnél is szükség volt a segítségünkre... - kezdte, de a férfi közbevágott.

- A többi beteg? Hányan...mikor...? – hebegte. - Vagy ez csak valami vicc? Szórakoznak velem?

- Ön a 86.-dik dehibernált páciens. Már mint sikeres.

- Sikeres...?

- Az első időkben nem volt zökkenőmentes a folyamat, és elvesztettünk pácienseket, de tudtak a veszélyről, amikor ezt a megoldást választották. Az ébredése sem volt teljesen spontán...

- Maguk viccelnek velem! – hörögte. Ha volt is ilyen szerkezet, sok évnek kellett eltelnie, hogy a folyamat megvalósuljon. Nem hiszem el.

- Általános reakció. Sokkoló lehet...

- Sokkoló? Szerintem meg vicces – vágott megint közbe. - Talán a kameráknak készítenek felvételt? Vagy a maga kis piszkos pszichológiai kísérleti nyula vagyok? Mi a szerepem? Tudja, mit? Játsszom én is! Ezek szerint, meggyógyítják majd a rákomat, ugye? Hiszen ha felébresztettek, akkor kapok egy tablettát, és holnapra volt rák, nincs rák! Éljen! Tapsolnék, ha nem lennék leszíjazva.

A két orvos rezzenéstelenül nézte. Most a Ted nevű szólalt meg újra.

- A rák már évtizedek óta biztonsággal gyógyítható. A fagyasztás megszüntetése volt a problémás. Igazság szerint, a rákja már meggyógyult. Egyszerű lézeres beavatkozás, amely kis piros foltot hagy csak a bőrön, és képes pusztán a káros sejteket eltávolítani. Mellékhatása igen csekély, néhány hétig fáj, éget a helye, ahol az új, egészséges szövet fejlődik. A dehibernálásnak sincs komoly mellékhatása, csak hidegrázás és verejtékezés, de pár nap alatt elmúlik.

- Menjenek a pokolba! Ha kiderül, hogy szórakoznak velem, olyan pert kapnak a nyakukba, hogy megemlegetik.

- Mára ennyi elég - lépett hátra a doktor, és Lydia is indulni készült. - Holnap is benézünk, addig próbáljon meg aludni és pihenni, sok újdonságot tartalmaz a holnapi nap a számára.

Ezzel kimentek, és csend telepedett a szobára. Ismét bekapcsolt a képernyő, az automatika duruzsolni kezdett.

- Üdvözlöm! Az orvosok ellenjegyezték az ébredését, így a második fázisba léphet. A bal kezénél lévő gomb a kibernetikus-izomfejlesztőt hozza működésbe, a jobbán lévő pedig a nővért hívja. Tájékoztatom, hogy a pszichológus tanácsára a nővér csak vele együtt léphet be a szobába.

A férfi ekkor vette észre, hogy a női arc a képernyőn nem valódi, hanem animált grafika. Na, majd kap tőle a nővér meg ez a kis pszichológus lotyó! Megkereste a gombot, és amennyire engedte ereje, nyomni kezdte. Bárcsak erősebb lenne, és tovább tudná nyomni! Remélte, hogy valami éles visító csengő kezd el hangoskodni a nővérszobában. Sőt, remélhetőleg éjszaka van és alszik! Megpróbált oldalt fordulni, de ismét belenyilallt a tüdeje. Majd kér rá valami fájdalomcsillapítót. Meg a hasára is, ott is szúr néha. Pedig ott biztos nem tört el bordája...lehet, hogy nem is a hasa az. Talán a hasnyálmirigy. Vagy a prosztatata. Biztos valami fertőzés okozza a szúrást. Kezdetnek azonban feljebb állítatja a fűtést, nem igaz, hogy átizzadt ruhában hagyják feküdni ebben a hidegben.

Minőségi polgárok

Valamikor a jövőben elérjük, hogy a jogszolgáltatás igazságszolgáltatássá váljon. Minden apróság számítani fog, és érdemes lesz odafigyelni cselekedeteinkre. A jó elnyeri jutalmát, a rossz méltó büntetését! Vallás? Kinek kell az? Nem istenségek vagy földi helytartóik mondják meg, mi a helyes, vagy ellenőrzik azt. Lesz erre más megoldás, gyors, fájdalommentes, és pontos. Megbízható. A technológia lehetővé teszi, és higgyék el nekem, akarni fogják az emberek. Na jó, nem mind, Meg nem elsőre, de én már azt is tudom, mivel lehet majd meggyőzni őket. Adjatok nekem pár tőkös mérnököt, és megcsinálom, amire régóta vágyik az emberiség!

Nanotechnológia. A harmadik évezred közepén már elavult kifejezés volt. De csak addig, amíg az energiaellátás forradalma be nem következett. Bioimplantátumok, cserélhető emberi protézisek, chippek. Kutyaélettartamra tervezték. Az átlagéletkor mostanra ez embereknél elérte a 100 évet, ez azért más. Úgy történt, hogy miniatürizálni sikerült, de ha nagyobb az akkumulátor, mint a beültetendő eszköz, akkor az nem fog működni. Tölteni meg ugye...

Hol is tartottam? El akarom mesélni a történetem. Okulásképpen. A nevem Shaun Adams, és megváltoztattam a világot.

Nem egyedül, de bizony komoly szerepem volt benne. Nanotechnológiát végeztem az USA legjobb egyetemén, aztán jogot egy másikon. Nekem aztán tudnom kellett volna, milyen következményei vannak, ha az ember... hol is kezdjem? Talán Andreaval. Vagy inkább a chippel.

A chip működik, úgy ahogy kell neki. Nem a funkciói érdekesek, azokat több száz évvel ezelőtt is be lehetett programozni, sőt, ilyen kicsiben is elkészíthető volt. A lényeg, a megbízhatóság. Meghatározni, ki írhatja, olvashatja, hol és mikor. Nem mehet tönkre, noha ez nagy ritkán előfordul. A beültetés nem gond, de az energiaellátás igen. Illetve, az volt, amíg a csapatunk ki nem találta, hogy lehet az új pikocellás akkumulátortömböket úgy formázni és összekapcsolni, hogy egy tokban, egy menetben beültetésre kerülhessen. Mellékhatás nincs, a speciális biofólia a felületén megóvjá a kilöködéstől. A tapasztalatok szerint 200 évig. És hát igen, néha viszket, de ki ne vállalná ezt akár egy életen át cserébe?

Szóval, technológiailag nem nagy kunszt, egy egyszerű adatbázist tartalmaz, ami méretét tekintve sem nagy. Akkor sem, ha 100 évig gyűjti az adatokat. Egyeseket persze felülír, sőt töröl. Az alapvető célja először a személyazonosítás volt. Születéskor bekerül a csecsemők csuklójába, minden újszülöttbe már évtizedek óta. Alap személyes adatok kerülnek ilyenkor rá, tényleg tiszta lappal indulunk! De már az első napokban kezdenek gyűlni az egészségügyi adatok, súlygyarapodás, vérkép, DNS profil, stb. Mi lesz majd, ha először kiviszi a gyerek a szemetet..!

Természetesen, gondoltunk arra, aki nem szeretné, és el akarná távolítani. Ez illegális, komolyan büntetendő, és hamar lebukik az ember. Úgy nagyjából percek vagy órák alatt, hacsak nem zárja be

magát egy atombunkerbe. Meg el is vérezhet benne, csak szólok, mert a szövetek körbenövik és komoly műtéti beavatkozást igényelne. Ha bármi okból új chip kellene, beültetnek egy másikat, a régit pedig inaktíválják. A bűnözők ennek ellenére sem tétlenkednek, hiszen ez kincset érő dolog. Ha kivenni nem is lehet, átírni még igen. Ez főben járó bűnnek számít, és a gyilkossággal egyenértékű a büntetése. Idáig egyetlen hosszú ideig rejtve maradt sikeres átírásról sem tudnak, csak elvetélt próbálkozásokról.

Bennem immár harmincöt éve van meg, és csak akkor zavar, ha néha valami külső behatás erősebben megnyomja. Egyébként nem nagyobb, mint egy kis bélyeg, amit nagyon régen írott üzenetküldéskor használtak fizetésképpen. Erre még a nanotechnika sem számított kezdetben, pedig az enyém első generációs, mostanra a harmadik generációsokat gyártjuk, amelyek még kisebbek és laposabbak.

Szerintem, az ötlet zseniális! Tényleg minek ennyi igazolvány, útleveél, ilyen-olyan igazolások? Aztán meg a sok orvosi lelet, noha azok jó része a centrálban van (a kezdetekben ezt még felhőnek hívták, amíg le nem váltotta a centrál), és kell hozzá kiolvasó, de a lényeges dolgok a chipen is tárolhatók. Nekem csak ezek vannak fent, mert a többi opcionális. Mármint, törvényileg nem kötelező, de jobban jártok, ha a felvisztek mindent. Mondom, mindent. Iskolai papírok, jogosítványok, diplomák, kitüntetések, jutalmak, szolgálatok. Lássuk be, a megvalósítás sem rossz, még ha eleinte döcögött is kicsit. Tudod, állásinterjú, önéletrajz helyett odatartod a csuklód az olvasóhoz és... semmi. Aztán jön a kotorászás a papírok után, hoppá, itt egy diplomakópia! Ciki. Sebaj, még mindig jobb, mintha a vércsoport meg az allergia információ lenne téves vagy hiányos, ugyebár.

Ekkor jöttek ez első problémák. Hirtelen át kellett nyergelnem a jogi osztályra, mert az ott ülők keveset értettek a technológiához. Meg fordítva a laborban. Így lett hát egyszerre két állásom, egyik jobb, mint a másik. Pofátlanul sokat kerestem. Külön osztályt hoztunk létre, ahol semmi mással nem foglalkoztunk, csak a jogosultságokkal. A hozzáférések. Írni, olvasni, törölni az adatokat. Ki, mikor, hol, miért? Jogvédő szervezeteket hívtunk meg, alkotmányjogászokat, az ÖsszEurópai Föderáció, az amerikaiak és az ENSZ utódja is elmondta a véleményét. Katonaság, nemzetbiztonsági gittegyletek, hírszerzési irodák...

Végül megszületett egy első változat, amit azóta foltozgatnak. Nekem annyira nem tetszik, és akkor még finom is voltam, de egy első kompromisszumnak megteszi. Alap személyi adatok, a legfontosabb életmentéshez szükséges egészségügyi adatok, hivatalos lakcím. Kötelező. Pont. Minden más opcionális. Na, persze.

Az igazi bajok pedig itt, ekkoriban kezdődtek. Nem valami bombaként robbant be, hanem észrevétlenül kúszott be az életünkbe. Nem kötelező semmi, azt az adatodat teszed elérhetővé, amelyiket szeretnéd. Ha nem teszed, az olyan, mintha nem is volna. Így ne lepődj meg, ha ebből hátrányod származik. Dohányzol? Értjük, hogy nem káros a füstje, a nanoszálás szűrőkön fennakad minden, de ha ezzel töltesz egy nap fél órát, netán többet, hát, azt munkára is fordíthatnád! Semmi sport? Persze a hamburger a kedvenc kajád. Micsoda? Autód sincs? De van, jó sokat fogyaszt. Jótékonykodás, valami?

A rendőrség és a bűnüldözés nagyon kedveli mindezt. Elég csak elhaladni bizonyos kiolvasó oszlopok vagy rendőrautó mellett, és azonnal tudják, van-e az illetőnek kifizetetlen parkolócédulája. Nekem el lehet hinni, nem jó körözött bűnözőnek lenni, ha a közlekedési lámpa lebuktat. A fizetés legalább jól működik, azt mindenki használja. Ezt meg a bankok szeretik. Megtagadhatsz bizonyos hozzáféréseket a bankodnak, ha úgy gondolod, ne tudjanak annyit a pénzügyeidről. Semmi gond. Aztán majd ne legyen meglepődés, amikor hitelt meg kölcsönt kérnél.

Így megy ez manapság. Illetve, kissé rosszabbul.

Pár héttel ezelőtti még két jól fizetett munkám volt. Az egyikben még mindig a kormányhoz közeli, chipeket programozó csoport külső munkatársaként tevékenykedtem, de ez csak irányítási feladat volt. Éppen az orvosi jogosultságokat javígtatták, mert a szemészek panaszkodtak, hogy a számítógépeik nem tudják kiolvasni a dioptriainformációt. Egyébként tökéletes minden, az orvosok másodpercek alatt hozzájutnak a kórtörténethez. Természetesen a születésig visszamenőleg. Szívesen.

Nem is tudom, mikor és mivel kezdődött igazán... Sokan próbálták visszakövetni, de nem nagyon köthető egy bizonyos pillanathoz vagy eseményhez. Egyszerűen, csak megtörtént. Valaki, valahol kiejtette a száján, hogy a polgárokat ne minősítsük! Az emberek meg itt-ott visszakérdeztek, hogy miért is ne. Hát nem ezt csináltuk mindig is? Minősít a hitelintézet, hogy visszafizetjük-e a kölcsönt. Az iskolánk, amikor osztályoz. A munkahelyünk. Még az orvos is. Priuszos vagy? Eltiltottak a közügyektől? Nincs más hátra, intézményesíteni kell.

Az erkölcsi és jogi hercehurca akkor indult újra, amikor a minősített polgárok fogalma elterjedt. Nekem egyébként tetszett az ötlet, hiszen olyasmiről van szó, ami egyébként is van, működik, csak most kiraktuk az asztalra. Először ez is önkéntes alapú volt, de aztán rájöttek az ellenzők és a hozzá nem járulók, hogy ezzel a legalacsonyabb kasztba sorolják magukat, hiszen mi más okuk lenne titkolni szokásaikat, személyiségüket? Minek felsorolni minden tulajdonságunkat, szokásunkat, tevékenységünket beszélgetések és interjúk során? Lehet erre egyszerűen használható módszert bevezetni. Úgy is lett.

A rendszer színkóddal jelölt osztályokba sorol minden embert.

A legalsó kaszt vörös besorolású. Bűnözők, iskolázatlanok, fogyatékosok, a társadalomból kivetettek, munkanélküliek, hajléktalanok kapják. Nem sok jó vár rád az életben, ha így keresel munkát. Segélyszervezetek jöttek létre, mint pl. a R2Y, ami a red-to-yellow rövidítése, és a nevében hordozza célját: kasztugrás. Átmeneti szállás, munkaképesség fejlesztése, valamilyen bejelentett állás, esetleg továbbképzés és beiskolázás. A mai napig nagy a háborgás a jogvédők részéről, miért vannak egy kategóriában a volt priuszos bűnözők és például a fogyatékosok. Akarom mondani, megváltozott munkaképességűek. A társadalmi hasznosság a kulcsszó. Senkinek a joga nem csorbul önmagában attól, hogy „vöröskód” van érvényben. Csak mégis.

A sárga az alapfokú oktatásban részesültek, az átlagnál alacsonyabb IQ-val és EQ-val rendelkezők, a társadalom alsó osztályai, munkásemberek színe. Jövedelemhez nincs kötve, de egy banki ügyintéző biztosan jobban megnézi a háttérét, mint a zöldeknél. Kaphatsz hitelt, de nem túl jó feltételekkel. Örömmel fogadnak bizonyos helyeken. Bizonyosakon meg nem. Az átjárás felfelé egyébként nem is olyan nehéz. Tanulj, viselkedj, dolgozz! Csak semmi összezdülés a hatóságokkal, adóhivatallal! Számlák időben befizetve? Biztosítás baj esetére? A cigit mondjuk letehetnéd. Egy aktív mozgásterápiás gép otthonra szintén jó lenne, kevesebbet lennél beteg, és hasznosabb a társadalom számára.

A zöld a középosztálybeli átlagemberek színe, legalább középfokú végzettség és nyelvtudás, közepes mérőszámok és rendezett családi élet megléte követelmény. Ide tartozik szinte minden alsó- és felső-középosztálybeli. Rendes, kiszámítható munka, bevételek, kiadások egyensúlyban. Saját ingatlan is

talán, lehetőleg az elővárosi régiókban. Takarékos járművek, de leginkább tömegközlekedés a MagLevvel. Talán néhány gyorsajtás belefér. Válás? Ha fizeted a tartásdíjat, nincs semmi látnivaló. Valami nem túl haszontalan hobbi. Szelektív kukád van már? Gratulálok, a társadalom hasznos tagja vagy!

A lakosság mindössze tíz százaléka tartozik a kékebe, amely legalább egy felsőfokú iskolai végzettséget, több nyelv tudását, 110 feletti IQ-t feltételez. Igen, tudom, mennyire stresszes az ötvenkénti központi IQ és EQ mérés. Mehetsz egyébként a zöldbe, ha nem tetszik. A társadalmi hasznosság-függvény szerint is el kell érni a százat. Ezek az emberek már különválogatják a hulladékot, energiatakarékosan és tisztán élnek, nem szennyeznek saját és mások környezetét, soha nem voltak büntetve, jó módúak, magas a fizetésük, egyszóval akiket mindenhol szívesen látnak. Asztalfoglalás valami puccos helyen vacsorára? Nem gond. Kéne egy kis kölcsön az üzlethez? Be se kell menni a bankba. Nem óhajt várni a fogorvosnál? Csak szóljon.

A különleges csoport fekete, ide csak diplomaták, magas politikai beosztásúak jutnak be, a lakosság alig fél százaléka. Cserélődnek is, ha más nem, klientúra cserénél. Mindig is ragaszkodtak az emberek a hatalomhoz, mert kiváltságos pozíció. Manapság sincs másképp. Régen, amikor útlevelek és igazolványok világát éltük, még léteztek diplomata útlevelek, politikai mentességet igazoló papírok. Párttagságik. Katonai és nemzetközi szervezetek felsővezetőinek kiváltságai. Ide csak állami kinevezésekkel lehet bejutni, nem meglepő módon leginkább a kék kasztból, de van néhány kivétel. Ha lejár a külszolgálat valahol az ENSZ székházban, nehezebb esik mindenkinek hazatérni, és szembesülni a leolvasónál, hogy a státusz megváltozott. Hiába no, a politika évezred óta ugyanarról szól.

És hogy honnan tudják? Hát semmi más nem kellett hozzá, mint a tömegtermelésű leolvasók: minden szemeteshez, benzinkúthoz, bankhoz, boltba, lakásba. Elég, ha nem az újrahaznosítható kukához megyünk, máris pontlevonás jár, egy idő után pedig visszaminősítés. Mindez automatikusan. Ez az egész szelektív hulladékgyűjtés felértékelődött. A bolygó több mint 10 milliárd embert lát el. Energiatakarékosság, az étel és az ital pazarlásának megszüntetése, és a hulladék csökkentése – ezek a kiemelt milleniumi célok. Ha bárhol pazarolsz, megfizetsz érte.

Az emberek egy része örült ennek az egész rendszernek. Én is, és mindenki, aki legalább zöld volt. A kékek meg nyilvánvalóan. Miután egyre kevesebbet kellett a technológiával foglalkoznom, én is találtam egy jó mellékállást. A párkereső szolgáltatásom évek óta jól jövedelmező. Jó üzlet, hiszen mindenki könnyen bizonyíthatja, milyen remek ember is valójában. Különösen a kékek és a zöldek kaszton belüli megfeleltetése volt sikeres. Bár egyes férfiak kimondottan alacsonyabbakat, míg egyes nők magasabb minőségű férfiakat kerestek. Ki hitte volna...

Nem kötelező megadni a színt, de az azonnal feltűnő lesz. Mindenki vörösnek vagy sárgának fog gondolni, és ez általában így is van. Ugyanaz figyelhető meg itt is, mint a való életben: a feketék és a kékek tarolnak. Fekete kódú férfi rátalál egy vörös kódú hölgyre. Igaz szerelem, khm. Mindenki fantáziájára bízom a dolgot. Elvált zöld tanár keresi sárga bolti eladó párját a „színkód nem számít” jeligré. Hosszú combokkal és telt keblekkel kiváltható. Engem ugyan nem érdekel, amíg sokan használják és fizetnek érte.

Mindaddig tetszett a dolog, amíg a házassági törvény meg nem született. Randizni és kötetlen kapcsolatban bárki élhetett, törvényes házasságot azonban csak azonos kaszton belül lehet kötni. Így garantálhatják a szülők, hogy gyermekük automatikusan öröklí a színüket (amit persze az illető később leronthat, vagy feljavíthat). Én is nagyon szeretnék, vagy hát szerettem volna gyereket, de ebből úgy látszik nem lesz semmi. Sejtheti mindenki, hogy házasságon kívüli gyerek nem éppen jó pont egy ilyen rendszerben.

És akkor el is érkezünk Andreahoz.

Andrea hirdetését adott fel, tipikus párkeresőt. Ez az előnye, ha az ember maga vezeti a társkereső oldalt. Valamit nem töltött ki a kötelező mezőkből, és a rendszer hibát jelzett. Néha megnézem, mi a probléma, és most is odanavigáltam a virtuális térben. A 3D szemüveg sokat javít az élményen, már nem kétdimenziós képek alapján vizsgáljuk vágyaink célpontját, hanem lézerletapogatással készült háromdimenziós virtuális replikák állnak rendelkezésre. Láttam, hogy régen egy úgynevezett egérrel, kézzel lehetett megtekinteni valakinek a képét, de manapság ez is másképp megy. Több virtuális teret is létrehoztam annak érdekében, hogy mindenki ott helyezhesse el magát, amely érdeklődésének vagy színének megfelel. Éppen hibás avatárokat javítottam a térben, amikor megláttam őt. A testmagasságának megadásával volt a baj, a beolvasott avatár mérete nem egyezett. Kijavítottam és üzenetet is hagytam neki. Tudta, hol ér el, ha meghallgatja, amit mondtam. Aznap este fel is hívott az intercom-on. A többi már történelem.

Egy sportszerületben dolgozott napközben, a város másik felében. Ez azt jelenti, hogy mintegy kétórás MagLev útra, de az első randit félútra beszéltük meg. Ettünk egyet, hazakísértem a külvárosi lakásába. Nemrég költözött ide, miután megörökölte. A lakótelep zsúfolt volt, ötvenemeletes házak sűrű betondzsungele. Nem szégyellte, és nem is volt rá oka. Elbúcsúztunk, tudtuk, hogy lesz folytatás. Nem siettünk sehova.

Sokat beszélgettünk. Sárga színekódú volt, és még csak jövőre kapja meg a zöld fokozatot. A társkereső profilban is előrelátó volt, zöld férfit jelölt meg első helyen preferenciaként. Én ugye kék, és örömmel segítettem neki azokban a lépésekben, amellyel „bezöldülhet”. Mennyit neveltünk ezen! Az év végén átveszi az üzletben a biomorf részleg vezetését. Középvezetői állás, lesz néhány beosztottja, magasabb fizetése. Meg talán egy másik lakása beljebb a központ felé. Az probléma, hogy iskolai végzettsége csak középfokú, így vagy az állásában vagy tanulmányaiban kell előrelépnie, és ő az utóbbi mellett döntött. Illetve hát, ez a lehetőség jött szembe. A tanulmányokkal érdemes foglalkozni, de zöldként ez sokkal egyszerűbb lesz, nem kell annyi tandíjat fizetni. Ja, a szemetet se válogatja szét, ráadásul dohányzik. Le kell szoknia, mert a zöldben azzal nem sokáig lehet megmaradni.

Nekem a sörfogyasztását kellett korlátoznom zöldként. Egészen pontosan a lekövethető vásárlások mennyiségét. Nem olyan nagy baj ez, másoknál is előfordul néha bizonyos szívesség igénybe vétele. Mindenkinek van sárga kódú ismerőse, vesz ő a boltban kicsit több sört, ha megkérjük. Hiába, no, semmit nem adnak ingyen. Se színeket, se nőt. Mindezek ellenére szeretem őt, és már hónapokkal ezelőtt összeköltöztünk. Nálam, mert az jobb helyen van, míg az ő lakása bérlőknek van kiadva.

Minden szép volt, amíg ez a házasság dolog meg gyerek kérdés elő nem került. Mindketten szeretttük volna mindkettőt, én talán kicsit jobban. Van köztünk tíz év korkülönbség. Egy kis nyomás a családok részéről. Házasság azonban nem jöhet így szóba, és egy házasságon kívül született gyerek nyilvánvalóan automatikus büntetéssel járna: mindkét szülőt lejjebb minősítik.

Vajon hol lehet most Andrea? Emlékeimben itt van az első találkozásunk, az első csók és a közös tervezgetés. Erica lett volna a gyerek neve, ha lány és Adam, ha fiú.

Kulcs csörgését hallotta a távolból és tompa, puffanó zajokat, ahogy a lépések közeledtek. Csizma és fémpadló találkozása. Sóhajtva felült, és megint megdörzsölte a csuklóját. Kár, hogy a rendőrségi eljárás szükségszerűen megfosztotta a kék beosztástól. Minden rab automatikusan vöröset kap, akkor is, ha gyilkosságot követ el, sikkaszt vagy megpróbálja átírni valakinek a színkódját. Mivel vállalta a hosszabb büntetést, és bebizonyosodott, hogy Andrea nem tudott róla, a nő maradhatott a sárga felső részében. Állítólag, hamarosan zöld lesz. Kár, gondolta Shaun, hiszen szabadulása után vörösről pár éven belül lehet csak sárga ismét. Ha azonban Andrea addigra zöld lesz, még mindig éveket kell várnia.

Olyan sokszor kimondjuk, pedig nem tudjuk kivenni a részünket a gyászból.

Részvétem

- Részvétem. My Condolences. Mein herzliches Beileid. Sinceras Condolencias. Olyan sok nyelv, és mind ugyanazt jelenti. Üres fecsegés! Honnan is tudnánk, ha nem mi gyászolunk? Szomorú arccal, sajnálattal mondjuk, mégis üres frázisként lebeg tova, ahányszor kimondjuk. Betanultam több nyelven is.

A koporsóvivő odafordult a társához. Próbálta költőien kifejezni magát, hogy ezzel adjon nyomatékot meglátásának.

- Hallod, amit mondok? – kérdezte.
- Persze. – felelte amaz. - Nem először mondod. Ma megint elmélkedős kedvedben vagy?
- Ez nem elmélkedés, hanem az igazság! Nézd, minden nap itt vagyunk, felbérelnek minket, hogy szomorúak legyünk. Bezzeg a sírásóbrigádnak nincs ilyen gondja. – bökött az ajtó felé.

A nyitott ajtón át meleg nyári levegő áramlott be. Odakint az épület előtt három munkásruhába öltözött ember állt, és egy papírt vizsgálgattak. Néha felnéztek és különböző irányokba mutogattak a temető mélye felé. Látni valóan azon vitatkoztak, merre kezdjék a napi munkát.

- Nem akarnád te azt. – mondta most a másik. - Lehet, hogy nekünk fapofával kell végigcsinálni minden szertartást, de legalább nem kell ebben a melegben sírokat kiásni. Meg télen a fagyott földbe.
- Egyre kevesebben kérik, hamvasztásnál meg mennyi a munka? Egy kőtáblát kell bekalapálni. Nem ők állnak aztán a búcsúztatón a hozzátartozók mellett, legfeljebb egy fa alatt a távolban.

Mindketten a kinti csapatot nézték, ahogy dűlőre jutnak, majd nekiállnak a szerszámok összehakolásának.

- Mi a mai penzum?

A sírásók közben valóban megvitatták a kérdést. Hárman voltak, két fiatal és egy idősebb. A fiatalok szerettek volna túlesni a munkán, még mielőtt igazán meleg lenne.

- Szerintem jó ötlet volt, hogy hátul kezdjünk, itt elől tovább van árnyék. – fordult az első a társa felé, némi sértődöttséggel a hangjában. Szőke haján megcsillant a napfény.
- Amennyit beszélünk erről, már az elsőt ki is ástuk volna! – replikázott a másik, akinek napszemüveg takarta szemét, hosszú barna haját pedig lófarokba kötötte.

Mindkettőnek kék kezeslábas volt, amelyeket föld és sármaradványok díszítettek. Odafordultak az idős társuk felé, akit csak egyszerűen Öregnek szólítottak. Mint mindenki. Nem mintha nem lett volna rendes neve.

Az öreg rájuk nézett. Noha nem is volt annyira öreg, mint amilyennek kinézett, de ez a munka felemészti az embert. Kérdően felhúzta a szemöldökét.

- Most mi van? Igazságot osszak, vagy mi? Hát nem teljesen mindegy? Az első itt van közel, ráadásul a második majdnem mellette. Azt megcsináljuk, pihenünk, és aztán a hátsót, na.

Azzal el is indult a szerszámokhoz, amelyek hevenyészett rendben a falnak voltak támasztva.

Amire odaértek mindannyian kiválogatni az ásókat, lapátokat, megérkezett a két koporsószállító is.

- Hány van mára? – kérdezte tőlük a zsémbeskedő. Mintha csak a társának akarná bizonyítani, hogy nem is olyan vészes az a sírásás.

A két fiatal felnézett pakolás közben. A szőke nem méltatta válaszra, de a barnahajú túlzottan udvariaskodó hangon közölte, hogy négy. Felpakoltak mindent egy kézikocsira, és elindultak a temető egyik kitaposott ösvényén. A szerszámok csörömpöltek, ahogy tolták a kocsit. A távolban megszólalt az egyik harang. Már hallótávolságon kívül voltak, amikor a koporsóvivők visszafordultak az épület felé.

- Kiráz a hideg ettől az öregtől!

Az öreg a két fiatal társa mögött ment, ahogy azok hangosan tolták a kocsit maguk előtt. Ahogy elhaladtak egy-két sírhely előtt, rápillantott némelyikre. Nagyon régóta dolgozott itt, és emlékezett sokukra. Nem csak a legutóbb elhantoltak közül, hanem azokból az időkből is, amikor ő volt a sírásó. Egyedül. Aztán a temető bővítésével felvettek többeket is, de előbb-utóbb mindannyian elmentek, csak ő maradt.

A temetőnek ezen a részén régi sírok voltak. Még akkoriból, amikor kicsi volt a terület és a ravatalozóhoz közel kezdték kiásni őket. Később egyre messzebb ástak, és bővíteni is kellett a területet. „Hátul” már több volt az urnás hely, és egy új, ehhez méretezett ravatalozót is építettek. A régimódi mauzóleumok kora azonban lejárt, elbontották őket. A múlt századból csak néhány családi építmény maradt, amelyet a tulajdonosok még fizettek. Ide ő sem járt már, hiszen sírt nem kellett ásni, az elhunytak pedig az ő érkezése előtt kerültek ide.

Jobbra nézett, ahol egy fejfa hirdette az élet dicsőségét. Feltámadunk! Elhúzta a száját és maga elé dűnnyögött: hát azt bizony nem fogjátok megtenni. Ahogy a mellette lévőek sem, ahol egy házaspár feküdt. Az évszámok alapján látszott, hogy az özvegyasszony nyolc évvel túlélte a férjét. Amikor elbúcsúztatta, kék virágokat hozott, mert az volt a férfi kedvence. Gyerekeik nem voltak, magányos évek vártak az asszonyra. Szomorú történet.

Itt ez a másik! A háború áldozata. Katonai tiszteletadás, meg minden. Háromszögbe hajtogatott zászló, egyenruhás tisztek, fanfár. Díszlövést nem engedélyeztek. A fiatal katona egy ostrom során halt meg idegen földön védve hazáját. Ilyen ez a melő.

Megérkeztek az első helyszínre, a többiek lepakolták a szerszámokat.

- Ez lesz az, kezdődhet az ásatás! – rikkantotta a szőke, gondolván, ez humort fog csempészni a nem túl szórakoztató munkába. De senki nem nevetett.

Az öreg tünődve nézett a kijelölt téglalapra, amelyet zsinórok határoltak.

- Tudod, ez itt régen is temetkezési hely volt, mielőtt a temetőt kibővítették és megnyitották ezt a parcellát. Akkoriban azokat földelték ide, akiknek nem volt pénzük rendes temetésre és néha még koporsóra se. Csak úgy elásták őket. Még a végén tényleg ásatás lesz belőle.

A szőke felnézett, meglepetés és némi félelem suhant át az arcán.

- Komolyan mondja? Nincs kedvem belevágni egy oszlott testbe az ásót.

Az öreg komoly arcot vágott, majd vigyorogni kezdett.

- Csak szívatlak.

Annyi igazság volt azonban a történetben, hogy tényleg errefelé temették el az ilyen eseteket, de államilag járt egy deszkaácsolmány koporsó gyanánt. Ráadásul rég elvitték már őket.

Az öreg nem ásott, ráhagyta a másik kettőre, majd átsétált a néhány méterre lévő következő helyszínre. Itt még nem volt zsinórozás, ez a feladat rá várt. Elővette a térképet és a papírokat, hogy biztosan beazonosítsa a sírhelyet.

Mindkettő mai temetkezés. Ma elég sok lesz, legalább tíz a nap folyamán, van, amelyekre ő van beosztva. Ezt az irodában osztják be, és sosem lehet tudni, kinek mi jut. Egy sírásó mindig ott kell legyen a búcsúztatón, biztos, ami biztos. Néha ketten vannak, akkor gyorsabban megy a föld lapátolása, de ezt sokszor már nem várják meg a hozzátartozók. Nem sokan bírják a földdarabok koppanását a koporsón.

Ma háromszor lesz ott búcsúztatón, a szolgálatai nem érnek véget az ásással.

Mindeközben folytak az előkészületek a koporsóvivőknél is. Épp sorba rendezték az elsőket, két urna és két koporsó volt a hűtött mellékhelységben, az autók a hátsó kapunál várakoztak. A négyből kettő közel volt, ráadásul urnás az egyik, így oda autó nem kell, kézben kiviszik.

Egy nő jelent meg az ajtóban papírokkal a kezében.

- Helló fiúk, itt vannak a dokumentumok. A pap is jön mindjárt, hogy az első kettőhöz a séta során csatlakozzon.

Letette a papírokat az asztalra és elviharzott.

- Jaj, ezek a papok is... - kezdte ismét a zsörtölődő. Ugyanazt a szöveget nyomják. Van mindegyiknek pár betanult mondókája, kiegészítik az aktuális névvel meg néhány személyes információval, de aztán ez is csak egy meló.
- Hát ebben igazad van, megváltást nem osztanak.
- Vigaszt se nagyon.

A sírásók befejezték a délelőtti előkészületeket. Mindkét gödör kiásva, a földkupacba állított ásókkal és lapátokkal a hátuk mögött ismét a térképet tanulmányozták. Az öreg belenézett a másodikként kiásott gödörbe. Itt lesz kora délután is az első jelenése.

Ragyogó napsütéses nyári nap volt, nem illett a temetésekhez. Ilyenkor boldogan kell tölteni az időt a családdal a kertben, nem pedig eltemetni közülük valakit. A távolban egy gyászmenet éppen kifele tartott a temetőből, fekete ruhás alakok lépdeltek lassan, miközben egy fekete autó kanyarodott a ravatalozó felé.

Pár méterrel arrébb egy idősebb férfi épp egy friss sír mellett állt. Pár napja lehetett a búcsúztató, mert a koszorúk és a virágok még mindig ott voltak. Nézte a férfi hátát, amint kissé meggörnyedve a sapkáját morzsolta a kezében. Érezhető volt, hogy megrendült. Az öreg tett egy tétova lépést irányába, de aztán meggondolta magát, és a kézikocsi felé fordult. A szerszámokat kezdte el rápakolni, de odasandított a férfira, aki most már kihúzta magát és úrrá lett érzésein. Megbirkózik vele.

A temetői munkások ebédidőben a ravatalozó mögötti épületben gyűltek össze. Előkészítették a délutáni tennivalókat, elrakodták a szerszámokat, majd leültek a nagy asztalhoz ebédelni. Dobozok, barna zacskók kerültek elő, és a szokásos témák fociról, családról, munkáról.

Nyolc ember ült ma az asztalnál, a sírásók és a koporsóvivők mellett két kertész és egy takarító is behúzódott a meleg elöl. Egyikük a tévékapcsoló után nyúlt és kedvetlenül bekapcsolta.

A hírekben épp a helyi vonatkozású témák mentek. Le volt véve a hang, amikor visszaült az asztalhoz és hangosítani kezdte.

- Nézzétek, benne vagyunk a hírekben! – rikkantotta teli szájjal, mire mindenki a készülék felé fordult.
- Adjál rá még hangot! – hangzott az asztal végéről.

A képernyőn egy csinos bemondónő látszott, háttérben a temető főbejáratával. Színes szalaggal kordont feszítettek éppen mögötte.

- ...figyelme irányul a mai napon. Ebben a temetőben helyezik végső nyugalomra a városszerte ismert vállalkozót, aki halálának körülményei még most sem tisztázottak. – fuvolázta a hang. A rendőrség még nyomoz, hivatalosan a halál oka öngyilkosság, de az idegenkezűség nem zárható ki, áll abban a belső jelentésben, amelyhez csatornánk hozzájutott. Baleset vagy gyilkosság? Ezzel a kérdéssel még sokat fogunk foglalkozni.

Snitt. A kép visszaváltott a stúdióba, ahol a műsorvezető az időjárás jelentést kezdte olvasni. A hangerő ismét lecsökkent, az evőeszközök halk zaja töltötte meg a termet.

- Szerintem kinyírták a fickót. – közölte az egyik kertész, sokatmondóan felemelve az ujját. – Én mondom nektek, tele leszünk ma rendőrrel meg firkászokkal.
- Remélem, nem engedik be őket, széttaposák a gyepet, én meg hozhatom rendbe! – fűzte hozzá a másik, miközben jót húzott a kulacsából.
- Végezzétek csak a munkátokat, mi is azt tesszük, nem kell ezzel a felhajtással foglalkoznunk. – csatlakozott be a beszélgetésbe a takarító, de azzal a lendülettel állt is fel az asztaltól. Morzsákat söpört a tányérjára, aztán a mosogató felé indult.

A sírásók még javában ettek. A két fiatal az öregre nézett.

- Magának mi a véleménye erről? Látott itt már sok mindent, na de tévé, sajtó meg rendőrök? – kérdezte a szőke némi csámcsogással fűszerezve.
- Hát igen, történt egy s más már itt, de ilyen még nem. Majd elmesélem utána, én vagyok beosztva ahhoz a szertartáshoz.

Az ebéd végeztével a munkások szétszéledtek, mentek a dolgukra. A fiatal sírásók együtt voltak beosztva és ráérősen elindultak a temető új része felé, egy-egy ásóval a kezükben. Az öreg elégedetten nézett utánuk, örült, hogy ma egyedül lesz a nap hátralévő részében. Három így is elég sok munka egy napra. Felvett egy ásót, és ő is elindult oda, ahol nemrég még a zsinórozást végezte.

Az ásóra támaszkodva nézte a gyülekező embereket. A fejfára sandított, ki az elhunyt. Élt 86 évet. Semmi extra, csak a név és az évszámok. Klasszikus, régi stílusú fejfa fából készítve. Nem a legolcsóbb fajta, de látszik, hogy nem akartak rá sokat költeni. Százával vannak ilyenek szerte a temetőben, katalógusból választható.

Idős asszony volt, a családot feltehetőleg nem érte annyira váratlanul, így majd meglátja, mennyire lesz szükség a szolgálataira. Mindig érdeklődve figyelte az érkezőket, próbálta kitalálni ki kicsoda, mi történhetett. Sok mindent elárult a halotról, hogy hányan jönnek el, hogyan viselkednek, de még az is, hogyan öltözködnek. A búcsúztatás hossza is változó. A pap majd biztosan hozzáigazítja a szöveget az elhunyt történetéhez.

A zsinóroknak és a reggeli előkészületeknek nyoma sem volt, csak a földkupac, amely majd visszakerül a helyére, épp egy koporsónyi kidudorodást maga után hagyva. Van a temetőnek olyan része, ahol egyenesre egyengetik a földet, a felesleget meg elszállítják, de itt egyik sem olyan. Hátrébb lépett párat, és beállt egy kisebb fa alá. Próbált észrevétlen maradni, de ugyanakkor készenlétben is állt. Hagyta, hogy a gyászolók lassan a sírhely mellé érjenek. Még volt néhány perc, mindig igyekeztek pontosan tartani az időkereteket. Csak semmi sietség, semmi késés!

Kisírt szemű középkorú asszony állt a sír szélénél, feltehetőleg a férjébe kapaszkodva. Két tinédzser, kissé zavartan mellettük, ők lehettek az unokák. Alaposan szemügyre vette az embereket, akik vagy

húszan lehetek, sok közöttük szintén idős. Bizonyosan a nagymama ment el, anyai ágról. Nagypapának nem volt nyoma, sem az élők, sem a halottak között, legalábbis nem ebben a temetőben. Az öreg úgy helyezkedett, hogy jól lásson, de egyértelmű volt, hogy az elhunyt lánya lesz az, aki a leginkább szükségét érzi a részvétnek. Ha elindulnak az autók felé, az asszonyhoz tud majd lépni.

A koporsót lassú léptekkel hozták a kollégái, akikkel reggel és az ebédnél is találkozott. Egy pillanatra összenéztek, talán hogy megbizonyosodjanak arról, minden rendben van. A két helyi dolgozón kívül két másik férfi fogta hátul a koporsót, talán hozzátartozók lehetek. Ráhelyezték a gödör felett átfektetett lécekre, majd a szertartás végén fogják csak leereszteni. Mind a négyen félrehúzódtak, hogy a pap előre mehessen.

A pap rövid búcsúztatót mondott, és kiderült, a nő a sír szélén valóban egyetlen lánygyermekként kísérté utolsó útjára szeretett anyját. A nagypapa a háborúból nem jött haza, így özvegyként élt, de elragadta a betegség. Úgy tűnt, sikerült teljes életet élnie mindaddig, nagymamaként és anyaként is szerető család tagja volt. Az öreg lebiggyesztette a száját, lassan sóhajtott egyet. Ez az élet rendje. Ezt a legkönnyebb feldolgozni, hiszen szép kort megélt, de a betegség sok szenvedést okozott. Megnyugvást ad ilyenkor a tudat, amely majd segít a gyászt feldolgozni. A temetés napja mindig a legnehezebb, még ilyen esetben is.

A pap keresztet vetett, majd dolga végeztével távozott. A négy férfi felemelte a kötélzettel a koporsót, majd a deszkák is lekerültek. Méltósággal leeresztették, majd hátrébb léptek, hogy kíván-e a család valamit bedobni a gödörbe, vagy mondani valamit, de nem történt ilyesmi. Egy perc múlva lassan elindultak az emberek a hátsó sorokból, az öreg pedig felkészült a lapátolás hálátlan feladatára, de még előtte meg kellett tennie valamit. Az emberek eloszlottak, a szűk család maradt már csak. Ahogy ők is az autók felé fordultak, a sírásó odalépett az asszonyhoz, megfogta a kezét és annyit mondott: Fogadja részvétem!

Az asszony rápillantott, és szomorúan elmosolyodott. A férje és a gyerekek is megálltak egy pillanatra. A kezét nem húzta el a nő, de sóhajtott egy mélyet. A sírásó érezte a fájdalmat, a sok évnyi szenvedést, amit az elhúzódo betegség okozott. A fájdalom nem volt erős, részben megnyugvást és beletörődést érzett, ahogy kivette a részét a gyászból. Szomorúság áramlott a testébe és lelkébe – de így is érezte, ahogy a nő megkönnyebbül, az ürességnek helyet ad egy új életkezdet reménye. Még egyszer felpillantott, kihúzta magát, vörös szemei árulkodtak csak arról, hogy sírt. Az öreg búcsúzóul bólintott, és elengedte a nő kezét, aki némán indult a parkoló autók felé.

Visszafordult a sírgödör felé, ahonnan már mindenki távozott. A virágokat és a két kis koszorút a fejfához támasztotta, és elrendezte őket. Rutinos mozdulatok voltak, oda sem figyelt igazán. Még mindig érezte azt a mély, lassan múló szomorúságot, ami ennek a nőnek is időbe fog telni, hogy feldolgozzon. A kezei lassan igazgatták az egyik virágcsokrot. A szerszámok felé indult, majd megkezdte a földlapátolás hálátlanul ismétlődő feladatát. A rögök hangosan kopogtak a koporsó tetején.

A mai második temetéstől nagyon tartott. Ezúttal hamvasztásos lesz az esemény, amely sírásói szemszögből egyszerűbb, hiszen nem kellett sírt ásni. Sem betemetni utána. Ettől függetlenül az urna helyének előkészítése, takarítása, a fedőlap bekészítése és annak behelyezése az ő feladata. Ennek ellenére gyakori, hogy az urnaszállítók elvégzik ezt a néhány mozdulatot, amíg az ideiglenes behelyezés megtörténik. Később aztán lezárják véglegesen. A ráeső munkát az öreg már tegnap elvégezte, sőt, mindjárt három másik helyet is kitisztított, amelyet a napokban fognak majd használni.

A temető ezen a részén sűrűn vannak az urnák számára fenntartott helyek, mint egy könyvtárban a polcok, úgy sorakoznak a kőből emelt két méter magas falrészek. A búcsúztatókat a ravatalozóban tartják, ide hozzák, és innen viszik ki a végén az urnát a helyére. A két ravatalozó közül ma a nagyobbikat nyitották meg, mert sok emberre számítottak. Az áldozat egy 18 éves fiú, baleset. A

motorbicikli és a friss jogosítvány néha nagyon veszélyes kombináció. Különösen csúszós úton, és ha szembe jön egy busz. Mindezt onnan tudta, hogy előző nap, amikor a beosztást megkapták, az egyik kertész elmesélte, aki véletlenül ismerte a családot, és még a fiúra is emlékezett. Az ilyen fiatal áldozatok esetén mindig sokan jönnek el, a családon kívül a barátok, osztálytársak vagy a focicsapat tagjai. Ebben az esetben focicsapat nem volt, de az énekkar tagjai szép számban jelentek meg.

A ravatalozó megtelt, még kint is ácsorogtak a távoli ismerősök, akik nem érezték magukat annyira közelinek, hogy bent helyet foglaljanak. Az öreg tudta, hogy a tragikus halálesetek mindig nagyobb gyászt hoznak magukkal. Sok temetést látott már, tragikusakat is, de ezt nem lehet megszokni. Hogy is szól a mondás? Egy szülőnek sem szabadna eltemetni a gyermekét.

Az öreg megállt az urnatartó mellett, ahonnan szemmel tarthatta az eseményt. Nagyon figyelt, és úgy gyanította, hogy ismét a nő lesz az, akinek segítenie kell. Az anya és az apa egymás mellett ültek, kéz a kézben. Utóbbi sem volt sokkal jobb állapotban, de próbálta tartani magát. Más gyerek nem volt ott, így ha ez volt az egyetlen fiú a családban, az még szörnyűbb. Néhány családtag a szülők mögött állt, zsebkendőbe fújta orrok és szipogás hangja töltötte be a termet. A családdal szemben több fiatal állt megrendülten, feltehetőleg az osztálytársak. Az énekkarosok is felismerhetőek voltak, vagy egy tucatnyian álltak egy csoportban a sarokban. Úgy tűnt, szerepelni is fognak, ami nem szokatlan. Vagy a pap beszéde előtt, vagy inkább utána. Idegesen fészkelődtek.

A csendet halk motorzúgással érkező autó törte meg, ahogy a fekete limuzin leparkolt odakint. A sofőr a kocsiban maradt, amíg a koporsószállító kiemelte az urnát és a helyére tette a ravatalon. Az öreg az anyára sandított. A nő az ájulás szélén volt, amint szembesült azzal, hogy egy porcelánedény tartalma maradt a fiából. Lesütötte a szemét, és próbált mélyeket lélegezni.

Most egy másik pap érkezett, aki próbálta jól megválogatni a szavait. Kissé talán sokáig tartott, mire a végére ért. Felolvasta az osztálytársak búcsúüzenetét is. Aztán az énekkar is énekelt, két rövid dalt adtak elő. Az öreg nem ismerte őket, olyan volt, mint a templomi énekek bármelyike.

Összenéztek a koporsóvivővel és biccentett. Egyszerre léptek oda, két kézzel emelték rá egy hordozható állványra, amelyet két oldalról ketten tudtak fogni. Lassú léptekkel elindultak kifelé. Az autó már nem volt ott, csak egy kétperces sétára volt a végső nyughely. Elöl lépdelték, őket követte a család, majd rendezetlen sorokban a többiek.

Az urnafalnál a hely kicsi volt, a tömeg még mindig nagy, így kérdéses volt, hogy hozzáfér-e majd az anyához, amikor elindulnak. Miután behelyezték az urnát, néhány kisebb faékkal betámasztották a zárólapot. Félreálltak, hogy odaférjenek azok, akik virágot vagy koszorút hoztak. A szülőkhöz nem ment oda senki, nem kívánták fogadni a részvénytilvánításokat. Ez megnehezíti a dolgokat, hiszen egy ismeretlen sírásótól végképp nem kíváncsiak az üres frázisokra. Nem tudhatták, hogy ez a részvénytávirányítás más, mint a többi. Az öreg tudatosan úgy helyezkedett, hogy néhány gyors lépéssel megkerülhesse az embereket és a virágokat, ha a család indulni akarna. Ők azonban megvárták, míg szinte mindenki elment. Odaléptek karnyújtásnyira, és rátették a kezüket a kőlapra. Ahogy elfordultak, és indulni készültek, az öreg meglepetésszerűen eléjük állt. Még fel sem fogták, mi következik, amikor megfogta a nő kezét és csak annyit mondott: Részvétel!

Abban a pillanatban gyomron vágta a fájdalom. Megremegett a lába. Tudta, hogy mire számítson, de ez a fájdalom még őt is váratlanul érte. A férj átkarolta a nő vállát, mert úgy tűnhetett, most valóban elájul. Valami köszönetfélét rebegett, miközben az asszony továbbra is fogta a sírásó kezét. Könnyebbnek érezte magát, ahogy a fájdalom egy része elhagyta. Lehunyta a szemét, és hagyta áramolni. A sírásó fogta volna még a kezét, de a nő lassan elhúzta. Az öreg belekapaszkodott az egyik oszlopba, ami mellett állt, a könnyeivel küzdött. Az asszony néhány hosszú másodpercekig nézte, majd elfordult és férjébe karolva lassan elsétált. A sírásó még mindig az oszlopot támasztotta, próbálta összeszedni magát. Ez nagyon kemény volt. Egy szülőnek sem szabadna eltemetni a gyermekét.

A nap utolsó szertartása különleges volt. Számítani lehetett a felhajtásra azok után, hogy már a déli híradó is bejelentkezett innen. Itt volt a média, újságírók, tévések nagy számban. Hetek óta cikkeztek az esetről. Az áldozat erőszakos halált halt, felakasztva találták. A nyomozás még nem zárult le, a lehetséges emberölés minden részletét lehetett olvasni a sajtóban vagy az interneten. A történetek felgöngyölítése, különösen a bizonyítása, még sokáig fog tartani. Nyereségvágy – azt írják a találgatások. Az áldozat elkövette azt a hibát, hogy fiatal volt, gazdag, és mindezt nem osztotta meg a család többi tagjával. Egy árvát és egy özvegyet hagyott maga után, valamint egy testvért, akit láthatólag nem rázott meg az eset. Állítólag köze is lehet az esethez, nem véletlen, hogy a közvélemény és a rendőrség is árgus szemekkel figyeli az eseményeket.

Az öreg felkészültnek érezte magát, de nem tudta, mire számíson. A nyilvánosságot kizárni nem tudták, de a tisztos távolságban felállított kordon megtette a hatását. A sírhely viszonylag közel volt a kerítéshez és a temetőt átszelő széles úthoz is. Mindkét helyen álltak fotósok, de a kamerás tévések egészen közel jöttek. Enyhe szellő zörgette a piros-fehér szalagokat, amelyek mögött felsorakoztak. Itt volt az a bemondónő is, akit délben a tévében láttak. Éppen a ruháját igazgatta, miközben az operatőr instruálta, hova álljon. Mögöttük több fotósállvány és még egy kamerás csapat álldogált, jó rálátást keresve.

Közben szállingóztak az emberek. Volt közöttük feltűnően szép öltönyű napszemüveges férfiak, jó eséllyel rendőrök, akik közelről is figyelni fognak. Sürgölődés támadt a kordonnál, a kamerák elfordultak a bejárat felé, ahol feltűnt a család. Az özvegy jött elől, kissé mögötte, mellette az áldozat testvére, mindkettőjükön napszemüveg volt. Aztán néhány további ember, férfiak, nők vegyesen. Igyekeztek lemaradni, hogy elkerüljék a kamerák keresztútját.

Amikor a sírhelyhez értek, az asszony egész közel ment a széléhez. A gyermeket nem lehetett látni, feltehetőleg nem engedték el a temetésre. Az öreg egy fa mellett állt, a szerszámokat a másik oldalon hagyta a földkupac mellett. Lesz rá idő később. Szemével végigpásztázta az egybegyűlteket, próbálta kitalálni, ki lehet a rokon és ki a rendőr. Talán a nagy felhajtás is oka volt, hogy nem jöttek el túl sokan. Halk duruzsolás hallatszott innen-onnan. Az úton feltűnt a halottaskocsi, amely ismét kiváltotta a fotósok érdeklődését. Nem az utat követve, hanem a gyepen átvágva lekanyarodott, kikerülve a tömeget. Kivételesen a pap is a kocsival jött, ezzel is próbálva csökkenteni a feltűnést. Négy koporsóvivő szállt ki, és a kocsi hátuljából rutinos mozdulatokkal kiemelték a koporsót. A pap megigazította ruháját, és amikor látta, hogy indulásra készek, megfordult. Lassú léptekkel érkeztek meg a sírhelyhez, ahol a keresztlécekre rakták a koporsót.

A búcsúztatás szokványos módon zajlott, a pap rövidre fogta, nem örült a publicitásnak, ami őt is akaratlanul körülvette. Az özvegy nem sírt, vékonyra préselt ajkai árulkodtak a dühről és keserüségről, amit érzett. Méterekre állt a sógorától, aki láthatóan unta és egyben élvezte is a szituációt. Többször is hátrafordult a kordon felé, ahol a rendőrök biztosították a helyszínt. Szemével kereste a civil nyomozókat is, pimaszul az arcukba bámult. Tévékamerák és hatalmas objektívek próbálták megörökíteni az eseményt.

Ahogy a pap befejezte, sietve távozott. Nem várta meg a kocsit és a munkásokat, gyalogosan indult. A négy férfi a kocsiból szertartásosan leengedte a gödörbe a koporsót, kihúzták a köteleket és az autó felé indultak. Az öreg készenlétbe helyezkedett.

A nő röviden a sógorára nézett, de nem szólt semmit. Sarkon fordult és elviharzott. A férfi még várt egy percet, talán ki akarta élvezni a pillanatot, hogy a kamerák a hátát filmezik. Kicsit meglepődött, amikor az öreg sírásó mellé lépett. Részvétem! – közölte az, és megfogta a kezét.

A férfi megtántorodott, és ha nem fogják a kezét, el is esett volna. A sírásó kicsit meg is rázta, mintha üdvözlőné, miközben a másik előregörnyedt, és fájdalmas nyögés jött ki a száján. Az öreg ekkor másik kezével is ráfogott, így már két kézzel tartotta. A szeme résnyire szűkült, fejét kissé oldalra billentette,